

Libris Antonii Felici Luski

**ITINERARIUM
SACRAE SCRIPTURAE:**

To jest:

**Dutowaní
Svatých**

**Na úsecku Svaté Bibli
obojho Zátona, rozdělené na dvě knihy.**

První kniha zavírá v sobě úseček **Dutování a cesty Sva-
tých a Dobu milých Dětív, Patriarchův, Soudcův, Králův, Kněží,
Prorokův a některých pobožných lidí, spočítané na mysl obšírně Německé a České o vya-
přání Země, Království, Dětí a Mlad. Dne p voběch nich se v Písni jazyka a ús-
ny, a některým vloženi ston auctu geých Židovských
p Křesťech, iných p o voběchm připsu**

**Najab přidáno jest Vysvětlenská kniha Jezuc o Roz-
dělení a rozložování Země Svaté mezi Dvanáctero Poto-
mých Izrael. A jiné Traktáty o Víněch a Větrách, které se v
Písni Svatých připomínají: To všecko vydá-
no v zájmu Německém, od
M. Henricha Duintinga Jaráče v Brunoví:**

**A nyní v S jeském, od
M. Danyele Adama; Bečestavská.**

M. D. XCII.

W 83/1592

Buenting, Heinrich

(1a Itinerarium sacrae Scripturae, to jest: Putování svatých. Na všecku svatou Biblií obojího Zákona, rozdělené na dvě knihy. První kniha zavírá v sobě všecka putování a cesty svatých a Bohu milých otcův, patriarchův, soudcův, králův, knížat, prorokův a některých pobožných lidí, spočítané na míle obyčejně německé a české, s vypsáním zemí, krajin, měst, řek a vod, hor i údolí, o nichž se v Písmě zmínka činí, a vlastním vyložením slov aneb jmen jejich židovských i řeckých, místy i s doložením smyslu duchovního. Nazad přidáno jest Vysvětlení na knihu Jozue o rozdělení aneb rozlosování Země svaté mezi dvanáctero pokolení izraelské. A jiný Traktát o mincích a měřácích, kteréž se v Písmích svatých připomínají, to všecko vydáno v jazyku německém od M. Henricha Buntinga, faráře v Grunově, a nyní v českém, od M. Daniele Adama z Veleslavína. Léta Páně M.D.XCII. [= 1592]. //

Knihopis 1361 a 1362.

(1b Insignia illustris et per antiquae familiae baronum a Žerotina.

Následuje dřevořezový, zde kolorovaný, plný znak Karla z Žerotína v oválné vavříňové kartuši, po jejích stranách linky z typografických znamének, nahoře ornamentální linka s dětskou hlavou/, pod erbem báseň:

Ut regum diadema decus, rexque ipse ferarum
Stemma leo exornat gens Žerotina tuum:
Sic Žerotinam unus gentem supereminet omnem
Carolus, et belli magnus et arte togae.

Petrus Capella ab Elbing. //

)(3a /na dalších listech v záhlaví označeno jako Předmluva/

Urozenému pánu, panu Karlovi mladšímu z Žerotína, na Náměstí, Dřevohosticích a Brandejse etc., pánu literního a poctivého umění milovníku, a patronu mně dobrotivě a laskavě příznivému.

Jest nepochybné, Vaší Milosti urozený pane, pane mně laskavě příznivý, jinným vůbec vědomé a známé, kterak mnozí slavní a znamenití muži za předšlých let i našeho věku Putování aneb cesty do města Jeruzaléma, aneb jakoby obyčejně říkali k hrobu Božímu i do Palestiny pro shlédnutí té země, kterou Svatá slova a na onen čas v skutku byla, předsebrali, a z dalekých končin, s nemalými autratami, i nejednou s nebezpečenstvím života, pro mnohé od nepřátel jména křesťanského i jiné překážky vykonávali a snad i podnes někteří vykonávají. Jaké pak překážky vykonávali a snad i podnes někteří vykonávají. Jaké pak kteří k tomu příčiny měli, aneb potřeby strany duše i těla, na ten čas toho nechtě vykládati; však dosti podobné a dobrým pobožným umyslem, chtějíce ohledati a shlédnouti ta svatá místa, na nichž Pán Bůh a svatí jeho divy a zázraky činili a o nichž často v Písmích Zákona Božího čítali, aby se tím prostředkem v báni Boží rozhorlovali, a v pravé pobožnosti hojnějších prospěchův nabývali, poněvadž vždycky mocněji v srdce naše vkládá se to, nač očima svýma patříme, nežli o čemž toliko čteme aneb slyšíme, vedlé onoho propovědění poety pohanského:

Segnius irritant animos demissa per aures,
Quam quae sunt oculis commissa fidelibus.

)(3b Ale jakož rozdílní jsou v povahách lidé, a jedni druhých jak vtipnější tak bevlivější a zdílnější bývají, tak i mezi poutníky Země svaté nacházeli se jedni plnější nežli druzí, a když někteří, což tam dobrého a užitečného nabyli, v poznamenání sobě zachovali a za/tajili, jiní zase všecko, což spatřili a shlédli, v poznamenání a spisy jisté uvedli a na světlo vydali, aby i ti lidé, kteříž tak daleko docházeti těch svatých míst tělesně procházeti a očima svýma spatřovati nemohou, práce jejich účastni byli, a čtouce ty nábožné cesty a pouti, duchem a myslí v těch místech se stavěli a vnitřním zrakem srdce na divné skutky a zázraky Božské hleděli, a s vděčností je sobě připomínali. Poněvadž není možné všechněm do těch krajín putovati a vandrovati, všechněm pak užitečné a potřebné, Boha v skutcích jeho znáti a oslavovati.

Nacházím v Historiích, že i z národu našeho českého, kterýž vždycky nad jiné nábožnější býval, mnozí jak z obecných tak z urozených a slavných lidí na ty svaté pouti se vydávali, jako Menhart, biskup pražský v počtu desátý, vypravil se do Jeruzaléma za příčinou náboženství léta Páně M.C.XXX. Tehdáž křesťané vládli Zemí svatou a stolicí bylo věrným na ta místa putovati z těchto krajín, když i císařové řečtí ještě na Východu panovali, a ukrutní pohanskí národové tak hluboce do Azie a do Evropy se nevysuli. Po letech téměř sedmnácti, když Zioldán babylonský vtrhl do Země svaté a oblehl krále Baldvína franského, sebral silné vojsko a táhl křesťanům na pomoc, vedlé něhož také s svými lidem vypravili se knížata česká Vladislav a Jindřich, vlastní bratři, a Spítihněv i Kunrad, markrabě moravské, strejcové jejich. Ti všickni s císařem táhli skrze Polsko, a od krále Boleslava Kadeřavého netoliko přátelsky přijati a slavně č-

ni, ale až k moři *Pontus Euxinus* provedeni byli. A přijevše k Jeruzalému, retovali města, a do padesáti tisíc pohanův v jedné bitvě zmordovali, kdež však křesťanů toliko do půldruhého sta na místě zůstalo. Ač pak koli dosti podobné jest, že předtím i potom nejedni z Čechův takové cesty předsebrali, a po dnech některých pouti lidem zvláště starším v paměti zůstávají; však žádný z nich cesty své a příhod rozličných, i co tam kde viděl, nevypsal a v známost neuvedl, o nichž by vůbec vědomé bylo, kromě dvou. Z nichžto jeden byl Martin Kabátník z Litomyšle, kterýžto po zemi z Čech skrze Moravu, Slézko, Polsko, Rusy, Valachy, 4a Turky šel až do Konstantinopole. Odtud přeplaviv se přes úzké moře // *Bosphorus, Thracius* řečené, prošel všecku Azii po zemi až do Syrie a Palestiny i do města Jeruzaléma. Tam pobyv za tři neděle a ohledav místa svatá, k nimž ho pohané připustili, jel odtud do Egypta, a v města Memfis aneb Alkairu převelikém spatřiv, což mohl, zase touž cestou domů se navrátil, a tu svou jízdu, jakž možné bylo člověku sprostnému, v spis uvedl, kterýž také vytištěn jest, a mezi rukama lidskýma. Léta ovšem nepoznamenal, kdy jest takovou dalekou (snad přes devět set mil) pout vykonal, však z knížky jeho rozuměti se může, že se to stalo za kralování v Čechách a v Uhřích krále Vladislava, Ludvíkova otce. Nebo ještě tehdaž Žoldánové egyptští mocní byli netoliko v Egyptě, ale i v Azii, a v moci své měli zemi syrskou i město Jeruzalém; a kteréž on u vypsání svém Araby jmenuje, jsou Saraceni a Mamaluci, nad nimiž Žoldánové panovali. A Turky, ač již měli město Konstantinopolim, stolici císařův východních, vydřevše ji křesťanům, ale ještě do Azie tak daleko se byli nepustili, až teprve léta Páně M. D. XCII. Selimus, císař, zemi syrskou sobě podmanil, Egypt vybojoval a království to mamalucké Žoldánův egyptských vyhladil, zkazil a všecku moc i panství na sebe a potomky své převedl. To o Kabátníkovi krátce jsem připomenouti chtěl, poněvadž člověk obecný tak mnoho zvandroval, a památky vandru svého po sobě zanechal; ač nejedni zato mají, že více básní psal nežli pravdy, a proti ho zamítají, ale není pochybné, že nepsal jiného, nežli což tam viděti mohl a což slyšel od jiných, s nimiž buďto sám, aneb skrze tlumočnicka mluvil, a jakž spraven byl o čem, tak sobě to poznamenal, buď že všemu sám věřil, aneb nevěřil, práva žádnému k věření neukládá, ano že sám o mnohém pochybuje, zjevně na sobě znáti dává. Jest pak i tom pamatování hodné, že tam v Egyptě nalezl lidí, s nimiž se jazykem naším slovanským bez tlumače smluviti mohl.

Druhý z Čechův, kterýž cestu do Země svaté a do Jeruzaléma, i to, což tam viděl a slyšel, vypsal a vůbec na světlo vydal, byl Oldřich Prefat z Vlkanova, rodič pražský. Ten za léta Páně M.D.XLXV. jel nejprve z Prahy do Benátek na svůj vlastní náklad, a odtud po moři s mnohými spolu tovaryši a poutníky plavil se až do Palestiny k portu Jafa aneb *Ioppen*, a potom po zemi do města Jeruzaléma a k hrobu Božímu. Jak mu se pak na té // cestě vedlo, jaké půtky měli na moři, k kterým ostrovům přistali, co v Jeruzalémě i v okolních místech spatřil, to všecko bedlivě v poznamenání uvedl a v jazyku českém léta Páně M.D.LXIII. vytisknuti dal. Kterážto kniha, poněvadž vůbec známá jest, a ještě se mezi lidmi nachází, může v ní čísti, kdož to věděti žádostiv. Můj umysl nebyl, abych toho všeho sumu v této předmluvě obsáhnouti měl, a také není toho potřebí. Ty tedy knihy o Zemi svaté a městu Jeruzalému Čechové naši v řeči své až posavad čítávali a čísti mohli, jiného nic v té materií neměli. Kteříž pak cizím jazykům,

zvláště latinskému a německému rozuměli a rozumějí, ti věci těch z čítání mnohých autorův lepší vědomosti nabývati mohli, poněvadž nejedni i noví o nich psali, a putující do těch krajín, všecko s pilností zaznamenali, což tam koli ušma slyšeli, aneb očima viděli. Tuto jich jmenovati nebudu, poněvadž položena jména jejich málo níže v Registrum autorův, z nichž kniha táto sebrána jest.

Ale však, dle sprostného zdání mého (nebo proti soudu jiných nic nepravím) všechny ty a takové Traktáty, buďto latinské, německé aneb české, v nichž se Země svatá a město Jeruzalém vypisuje, mnohými příčinami převyšuje ta kniha, kterouž *M. Henricus Buntingus*, kazatel slova Božího v knížetství brunšvickém, pod titulem latinským *Itinerarium Sacrae Scripturae*, a německým *Reisebuch*, to jest Putování aneb Cest svatých a Bohu milých lidí, o nichž Písmo obojího Zákona Božího zmínku činí, v jazyku německém před několika lety na světlo vydal. Nebo v té knize své vypsal nejprvé a spočítal na míle německé cesty a pouti, kteréž za Starého zákona ovšem, svatí první otcové, patriarchové, soudcové, králové, knížata a proroci, na Nového pak zákona Jozef, Panna Maria, sám Kristus, Pán a Spasitel náš, a někteří z učedníkův a apoštolův jeho zde na světě pracně vykonali. Potom, ačkoli nerozumím, aby sám osobně tento *Buntingus* v Zemi svaté býti a ji projíti měl, však, což jiní pobožní a víry hodní muži a poutníci v svých spisích zaznamenali, to on rozšafně a bedlivě z nich vybral, a čistým pořádkem připomenul místa všecka i města, hory, lesy, pahrbky, údolí, potoky, jezera, řeky a cožkoli k chorografií z potřeby náleží, z starých i nových scribentův vypsal, rozličnými a utěšenými Historiemi doplnil, a pěkně // vysvětlil tak, aby to vše netoliko církvi Boží k snadnějšímu vyrozumění Písmům svatým, ale i běhu světskému, pro mnohá politická napomenutí a potřebná naučení užitečně sloužiti mohlo. Třetí, poněvadž v Písmích svatých mnohá se nacházejí slova hebrejská i řecká, jimž čtenář těch dvou slavných jazykův nepovědomý nerozumí, a tudy nemalou překážku mívá při čtení Písem Zákona Božího, snažil se také i k tomu, aby ta vlastní jména, buďto osob aneb míst vlastně vylíčil, aby jim každý rozuměl a tudy lepší chuti a horlivosti ke čtení nabýval. Čtvrté, kdež se trefiti mohlo, i allegorií střídmě dotekl, aby čtenář netoliko historický, ale i duchovní smysl a tajné figúrou zastřené vyznamenání k svému v pobožnosti vzdělání a u víře posilnění obrátiti uměl. Nebo poněvadž všecken Starý zákon na Krista patřil, a stínem byl pravdy a světla svatého evangelium, jakožto smlouvy nové Kristem založené a učiněné, velmi rozkošné jest i to rozvažovati, kterak Mojžíš a proroci nejsou odporní Kristu a jeho apoštolům, ale že to vše, což se při konání spasení našeho od Krista dalo, prvé dávno u figúrách lidu izraelského slovem i svátostmi, oběťmi i jinými Zákonnými řády vydáno a předukázáno bylo. Pročež i Kristus o sobě vysvědčil, že nepřišel rušiti Zákona, ale naplniti. A Židům chlubicím se Mojžíšem a proroky pověděl, že oni svědectví o něm vydávají. Naposledy i toto má zvláštní kniha táto, že jsou k ní přidány Tabule geografické, v nichž se maluje a čtenáři před oči staví netoliko země židovská, jakáž byla za Kananejských, před rozlosováním mezi dvanáctero pokolení izraelské, i potom a za času Krista Pána, s poznamenáním těch míst a měst, na nichž svatí putovali, ale i všeho okršlku zemského a každé částky jeho, totiž Evropy, Azie i Afriky. Jest vymalován i kontrfekt svatého města i chrámu jeruzalémského a dílů jeho, což jistě k srozumění těch věcí a Historií, kteréž se v Písmích svatých i v knize této přivozují, náramně jest potřebné.

Nebo *geographia* aneb *chorographia*, jakž o tom učení smyslí a zkušený ukazuje, druhé oko jest každé pravdivé Historie po chronologii, to jest po vypsání časův a let, bez kteréžto, kdož se s Historiemi Písem svatých obírá, jest jako jednooký, a tomu, což čte, nijakž dobře a dokonále rozuměti nemůže. Ještě v Novém zákoně doložená jest i Tabule Putování svatého Pavla apoštola poha//nům oddaného, kterýž v evangelium Kristovu nad jiné apoštoly mezi pohany nejvíce pracoval, a za tou příčinou putoval, tak že všecku téměř Azii naskrze prošel, mnohé ostrovy v moři Prostředzemním a Velikém navštívil, až se i do Evropy a do Říma i do Hispanie dostal. Z čehož se na rozum dává, jak se v brzkém času evangelium svaté téměř po všem světě rozhlásilo a s jakým prospěchem práce apoštolské mnozí národové z temností pohanských ku pravému světlu víry Kristovy přivedeni. Nebo ačkoli putování a cesty všechných svatých apoštolův, kteréž Kristus Pán na všecken svět s kázáním svého evangelium vyslal, v této knize vypsati se nemohly, proto, že jich svatý Lukáš v historií své apoštolské nepoznamenal, však nicméně samy cesty svatého Pavla patrně to vysvědčují, což David duchem prorockým o rozšíření království Kristova v žalmu napsal, že mu Bůh Otec dal národy za dědictví, a končiny země za vladařství jeho. Nebo dříve čtyřicet let po vstoupení Syna Božího na nebe, takměř všecken okršlek země učením Kristovým naplněn, a všickni národové panství jeho podmaněni, od málo kolikas sprostných, nepatrných a neučených rybářů, kteřížto vyšedše z Jeruzaléma, z lidu všechněm jiných národům ohyzdného a zavrženého, prošli všecky krajiny až do Hispanie, anobř až do nejzadnější Indie, smrt Spasitele našeho nevinou za hříchy lidského pokolení, a v té smrti hříchův odpuštění z milosti a darmo, spasení a život věčný, proti rozumu a moudrosti světa zvěstující, a smrt také s ochotností a vesele pro něho podnikající. Čehož svědkové jsou i dnes mnohé i v nejdalších končinách krajiny, k nimžto sic žádná moc lidská přístupu míti, ani jich sobě v služebnost podrobiti nemohla, kteréžto však až posavád Kristu slouží a jméno jeho vyznávají.

Tyto tedy a jiné věci já maje v svém uvážení, a vida, že se takových kněh v jazyku našem nenachází, poodložil jsem na stranu jiných prací povolání svého, a vzal před sebe již dotčené *Itinerarium sanctae Scripturae*, abych je na česko přeložil, předně pro zvelebení cti a slávy Božího jména, potom pro obecný užitek a rozšíření národu a jazyka našeho slovanského, a nelituje v tom ani práce, ani statečku svého, s nemalým nákladem vytisknouti sem dal. Kteroužto již českou knihu, aby našim obecným a prostým lidem, ješto jiných jazykův kromě mateřského neumějí (: neb snad učení a slavní potřebovati toho nebudou :) tím spíše v známost vjíti a vzácnější býti mohla, ano i proti utrhačům a pomluvačům (: jimž se nic nelíbí, čehož sami neudělali :) podstatnější ochranu spolu se mnou měla pod jménem Vaší Milosti, nyní na světlo vydávám, maje předsevzetí svého tyto příčiny: //

6a Předně, že jste v mladosti věku mnohé cizí krajiny a země (: jako německou, vlaskou, francouzskou, englickou, šotskou, Irland, Holand, Seland, též ostrovy na moři Velikém, Sicílii, Maltu a jiné :) projeti a v té peregrinací své mnoho dobrého se naučiti a zlého skusiti ráčili, tak že což moudrý Sirach o rozumných vandrovnících, a nětco i sám o sobě vysvědčil, to se též o Vaší Milosti pověditi může: Člověk (: dí :) bývalý vyrozumívá mnohým věcem, a kdož mnoho skusil, vypravuje umění. Kdož není skušen, málo ví, kdož pak mnoho prošel, důmy-

slnější bývá. Mnohé věci spatřil jsem v putování svém, a spořádání řečí mých jest umění mé. Množstvíkrát až k smrti v nebezpečnosti přišed, vysvobozen jsem skrze ně. Ne každýt pak, vyjeda z vlasti své, a projížděje cizí národy, dochází těch užitekův, kteréž tuto mudřec vyčítá. Mnozí zajisté vandrují toliko očima a pro oči, aby od mnohých vidění byli a mnoho viděli, dívajíce se na ty věci, kterýchž doma dosti mají a pro něž není potřebí daleko vandrovati. O takových napsal poeta, že jedouce za moře, povětří mění, a ne mysl. A předkové naši měli toto přísloví: Když hus za moře zaletí, přiletí zase, předce husí zůstává. K těm se připojití mohou, kteříž z peregrinací své vlaské, francouzské aneb hispanské toliko nemravné mravy, neobyčejné obyčeje a nespůsobné spůsoby v kroji, v řeči a posuňcích přinášejí, jako by se o tom naschvál snažili, aby jiných národův ne v dobrém, ale v zlém, ne v ctnosti, ale v nešlechtnosti následovali, a navrátko se domů i jiné krajany svá tím nakažovali a nakvažovali. Nic tuto nedím o těch, kteříž ze Vlach s nezdravým žaludkem, s prázným měšcem a zlým svědomím domů přijíždějí. Ale peregrinací a vandru Vaší Milosti jaký byl konec a cíl, to sám skutek již poněkud vysvědčuje, a dá milý Pán Bůh, časem svým s větším prospěchem a pochvalou naší milé vlasti i obecného dobrého vysvědčovati bude.

Druhé, proto jsem práci tuto svou jménu Vaší Milosti připsal, aby skrze osobu Vaší Milosti, v mnohých zemích známou, příčina dána byla i jiným z národu českého k lepší známosti umění *geographiae a ch/romographiae*, kteréžto jistě mezi jinými není poslední, ale každému člověku velmi užitečné a potřebné. Nebo poněvadž tento okršlek zemský pro lidi stvořen jest, a lidem k obydlí oddán (jakž David v žalmu CXV /v. 16/ svědčí, že nebesa jsou Hospodinova, zemí pak že dal synům lidským, a ne každý ho projíti a naskrze zvandrovati může, kterak nemá užitečné a rozkošné býti člověku čísti takové knihy a hleděti na Tabule, procházeti se po zemí očima myslí své, a z toho velikost její, dalekost, širokost, prostrannost, předivnou krásu, nevymluvnou ušlechtilost a spanilost, a vedlé těch věcí i Stvořitele jejího Boha důstojenství, velebnost, moc a moudrost poznávati a spatřovati? :)

Třetí, že ačkoliv z daru Božího několikeru řeč mimo svou přirozenou, umění ráčíte, však proto za český jazyk se stydětí a kněh dobrých naším mateřským jazykem sepsaných a tisknutých potupovati, a za ty, že by nehodné byly čítání, souditi neráčíte. Nacházejí kteříž nětco málo latinou, vlašinou aneb němčinou usta sobě propláckše, i hned českého nic čísti, ani kněh českých v svých bibliothékách míti nechtějí, obávajíce se, aby lejkům, jakož říkají, podobní nebyli, anobř za hanbu sobě to pokládají, kdyby knihy české kupovali a čtli. Taková domnělé hanby se bojíce, v opravdovou upadají, když ani cizích jazykův, // jimž se dobře nevyučili, dokonalé povědomosti nemají, ani svým vlastním, když toho největší potřeba, mluvití nemohou, a naposledy na to přicházejí, že žádné řeči neumějí. Odkud to jde, že přirození Čechové svůj vlastní jazyk, od Boha sobě daný, a jemuž se z dětinství hned s mlékem naučili, potupují, a vždycky více sobě cizí nežli domácí dary chutnají, nebylo by snad těžko příčiny oznámiti, ale já na ten čas vyhledávati jim nemíním. Než to slýchám od hodnověrných lidí, že ve Vlaších nejučenější a nejvýmluvnější muži, jak v přátelských rozmlouváních, tak i v dosti pilných jednáních s lidmi učenými a sobě rovnými, nejvíce a nejraději svého přirozeného jazyka užívají, a jakžkoli o tom vědí, že se z latinského zrodil a z něho porušil, však z řídka latině mluví, leč vidí, že ten, s nimž činí

mají, vlasky neumí. Odkudž ji to dobré pošlo, že nejlepší a nejužitečnější knihy latinské i řecké, ve všelijakém svobodném a počestném umění i v historiích v jazyk svůj přeložené a velmi vlastně a ozdobně sepsané mají. Vlachům Francouzové nic napřed nedadí, ale jakž mám správu, je převyšují, čemuž svědectví vydati mohou, *Plutarchus* a *Thucidides* v řeč jejich přeložení. Z nichžto poslednějšího tak mnoho sobě vážil vysoce učený muž *Ioachimus Camerarius senior*, že pro něho samého v starosti věku svého francouskému jazyku se učil. Pakliž kdo přepisuje to příbuznosti, kterouž ti národové s řečí latinskou mají, co dí o Němcích, kteříž také přemnožství kněh řeckých i latinských do svého jazyka přeložili? Není pak jazyk náš český tak nespůsobný, aneb, jakž říkají barbarský, aby jím téměř všecky ty věci, o nichž Řekové a Latinici napsali, ozdobně, srozumitelně a vlastně vysloveny býti nemohly. Toho se nám toliko zostřiti a rozšířiti hleděli. Učení nerádí česky píše a bohatí málo na to myslí, aby v tom učené lidi fedovali, a tak, kdež nejsou *Mecoenates*, nejsou také *Marones*. Ale snad to Bůh dá, že příkladem Vaší Milosti někteří se ponuknou, aby o zvelebení národu i jazyka svého opravdově pečovali, a ten škodlivý nedostatek, štědrostí a bedlivostí svou napravili i nahradili.

Ty tedy obzvláštní příčiny měl jsem, abych tuto českou knihu pod jménem Vaší Milosti na světlo vydal, ač i v tom se tajiti nemohu, že jsou mne v tom předsevzetí mém někteří obzvláštně na mne laskaví páni a přátelé moji (: jako jmenovitě pan Václav z Kaliště a Ottersfeldu, orátor český při soudech zemských a vyšších na Hradě pražském, a pan Václav Lavín z Ottenfeldu, doktor a lékař pražský, kterýž také při Vaší Milosti ustavičně byl ve všech peregrinacích a jízdách do cizích zemí jako věrný Achates :) netoliko utvrdili, ale abych s dokonáním začatého díla pospíšil, nejednou napomínali, naději mi nepochybnou o Vaší Milosti učinivše, že toto mé, ač sprostné, však upřímé a ve vší uctivosti služebné ohlášení vděčně a laskavě přijíti ráčíte. V čemž, abyšte se dobrotitě nakloniti, a mne s tou prací mou sobě milostivě poručena míti ráčili, za to Vaší Milosti snažně žádám. Pán Bůh všemohoucí rač Vaší Milost Duchem svým svatým vésti, řídit i spravovati, k své cti a slávě a k obecnému dobrému vlasti naší milé, Amen. Dátum v Starém Městě pražském, na den Rufa, XXVII. srpna léta Páně M. D. XCII. Vaší Milosti ke všechněm možným službám hotový M. Daniel Adam z Veleslavína, měštěnin pražský.

W 84/1592

Adrichomius, Christianus

A 1a Vypsání města Jeruzaléma i předměstí jeho. V jakémž způsobu bylo za času Krista Pána v své celosti a slávě, prvé nežli je Římané dokonce vybojovali a zkazili. S pilností poznamenána jsou ta místa, na nichž Pán a Spasitel náš Jezus Kristus putoval a trpěl. Nyní vnově z jazyka latinského v český přeložené od M. Daniele Adama z Veleslavína. Léta Páně M.D.XCII. /= 1592/. //

Exemplář KNM 29 B 7 (*Knihopis 66*), 2°.

/Pod titulem dřevořez, v oválné vavřínové kartuši plný znak Fuňkův, s iniciálami G. F. Z. O. Zde je kolorován; po stranách kartuše i na horním okraji listu je šířka sazby naznačena ornamentálními štočky./